

GOIN' BACK TO NEW ORLEANS

New Orleans 300 år

JOHANNA LILLVIK BLUES ESCAPE

Ågårdens loge, Varnum

1 september 2018 kl 15

Johanna Lillvik, sång, Örjan Hill, piano, Torbjörn Stenson, sax,
Lars Mellqvist, bas, Åke Göransson, trummor

Gäster:

Stefan Sandberg, gitarr, Sverker Stenbäcken, dragspel, trummor,
Arvid Hill, piano, sång, Anders Gustafsson, trumpet

Goin' Back To New Orleans

New Orleans 300 år!

1718–2018

Staden *New Orleans* anlades vid floden Mississippi av fransmännen 1718. En fransk upptäcktsresande vid namn Robert Cavalier de La Salle hade 1682 döpt området mellan de stora sjöarna i norr och mexikanska golfen i söder till *Louisiana* efter Ludvig XIV av Frankrike, Solkungen. Man gav den nya staden namnet New Orleans (La Nouvelle Orléans) för att hedra hertig Filip av Orléans (regent åt den då omyndige Ludvig XV av Frankrike). År 1762 övergick New Orleans från fransk till spansk ägo och 1803 överläts staden till USA.

New Orleans blev en musikalisk smältdegel årtiondena runt sekelskiftet 1900. Där fanns människor från snart sagt jordens alla hörn och massor av olika slags musik – pianoblues och boogie woogie från de stora skogarna i Texas och Louisiana, karibiska rytmer från Haiti och Kuba, franska kreolmelodier, spanska habanararytmer, gitarrblues och negro spirituals från mississippideltat, urgamla indiansånger etc. Nya musikstilar, inte minst jazzen, uppkom som ett resultat av denna blandning, men om man läser om dess historia, så är det nästan bara män som förekommer, med förgrundsfigurer under 1900-talet som pianisterna *Jelly Roll Morton*, *Willie Hall*, *Richard M Jones*, *Professor Longhair*, *Dr John*, *Champion Jack Dupree*, *Fats Domino* och *James Crawford*, gitarristerna *Snooks Eaglin* och *Smiley Lewis*, funk- och soulkungarna *The Meters* och *Neville Brothers* samt trumpetarna *Papa Celestin* och *Louis Armstrong* för att bara nämna några få.

Men det fanns naturligtvis även en mängd betydelsefulla kvinnor i musikstaden New Orleans, dock mer okända än männen – exempelvis *Mary Desdunes*, som spelade den äldsta pianobluesen vi känner till, *Blue Lu Barker* som var Billie Holidays främsta inspirationskälla, *Lizzie Miles*, The Creole Songbird, som sjöng som Bessie Smith, *Sweet Emma Barrett*, Bell Gal, som dominerade den klassiska New Orleans-repertoaren, *Marva Wright*, The Blues Queen Of New Orleans, *Irma Thomas*, The Soul Queen Of New Orleans, *Linda Hopkins* som hade en nära nog 80-årig musikkarriär på scen när hon avled våren 2017 samt sist men inte minst *Mahalia Jackson*, The Queen Of The Gospel.

Vår signaturmeleri *Goin' Back To New Orleans* skrevs av pianisten och sångaren Joe Liggins (1916–1987).

Glitter Queen

Marva Wright

1948–2010

Glitter Queen skrevs av *Marva Wright* och tillhörde hennes repertoar under många år. Marva var född i New Orleans 1948. Hennes mor sjöng och spelade piano i kyrkan. Redan när hon var ung blev gospelsångerskan Mahalia Jackson en vän till familjen.

Marva Wright blev professionell först 1987, nästan 40 år gammal, och gjorde sin första inspelning två år senare. År 2007 utgav hon skivan *After The Levees Broke* till minne av orkanen Katrina, som helt och hållet förstörde hennes hus och tillhörigheter. Tre år senare dog hon i sin hemstad.

I'm a blues lady, better known as a glitter queen

I'm a blues lady, better known as a glitter queen

If you want me baby, you can find me in New Orleans, in New Orleans

If you want me baby, you can find me in New Orleans, in New Orleans

Marva Wright,
»The Blues Queen
Of New Orleans«.

Evil Gal Blues

Linda Hopkins

1924–2017

Evil Gal Blues är skriven av Leonard Feather och Lionel Hampton, ursprungligen med titeln *Evil Man's Blues*, inspelad av trumpetaren Hot Lips Page 1940. Tre år senare gjorde Dinah Washington en version av låten, som kanske mest har förknipats med henne, men den ingick också länge i den sällsynt begåvade New Orleans-sångerskan *Linda Hopkins* repertoar.

*I'm an evil gal, don't you bother with me
I'm an evil gal, don't you mess around with me
Cause I will empty your pocket, and fill you with misery*

Linda Hopkins föddes som Melinda Helen Matthews 1924 i New Orleans. Redan som treåring sjöng hon solo i kyrkan, stående på en låda för att synas. Hösten 1935, knappt elva år gammal, ringde hon upp Mahalia Jackson (då 24 år) för att be henne vara med på en välgörenhetskonsert i sin pappas kyrka. Mahalia tackade ja, men inte förrän hon var på plats för konserten insåg hon att hon hade bokats av en elvaårig flicka! Linda presenterade Mahalia Jackson för publiken och började själv sjunga en av Mahalias mest populära sånger, *God Shall Wipe All Tears Away*. Mahalia Jackson blev så imponerad av flickan, eller *The Kid* som hon kallade henne, att hon ordnade så att Linda kom med i gospelkören Southern Harp Spiritual Singers, där hon stannade i över tio år.

Linda såg legendaren Bessie Smith uppträda i New Orleans 1936, en upplevelse som grep henne djupt, och senare (premiären ägde rum 1974 i Washington D.C.) skulle hon uppföra en show med titeln *Me and Bessie*.

Linda lämnade New Orleans på 1950-talet och flyttade först till Kalifornien, där hon träffade Johnny Otis och Little Esther Phillips, som gav henne artistnamnet Linda Hopkins. Senare kom hon till New York där hon spelade in sin enda hitlåt i karriären – *Shake A Hand* – tillsammans med Jackie Wilson 1963.

Linda Hopkins sista skiva spelades in live 2006 nästan 80 år efter scendebuten! Hon avled 2017.

Linda Hopkins.

Junker Blues

Willie Hall (Drive 'Em Down)

död ca 1930

Champion Jack Dupree

ca 1910–1992

Junker Blues skrevs i New Orleans på 1920-talet av den legendariske blues- och boogie woogie-pianisten *Willie Hall* (även känd som *Drive 'Em Down*, död ca 1930). Låten spelades in första gången av hans lärjunge *Champion Jack Dupree* i Chicago 28 januari 1941. Den kopierades och ändrades sedan flera gånger av andra artister från New Orleans. Fats Domino gjorde *Fat Man* 1949, Lloyd Price gav ut *Larwy Miss Clawdy* 1952 (med Fats Domino på piano) och Professor Longhair spelade in *Tipitina* 1953. Champion Jack Dupree gjorde en egen version av låten 1958 under namnet *Junker's Blues* på skivan *Blues From The Gutter*. Alla byggde på Willie Hall's *Junker Blues*. Även *Junco Partner*, inspelad först av James Waynes 1951, och senare av till exempel Dr John 1972 och Professor Longhair 1976, var inspirerad av *Junker Blues*, liksom Smiley Lewis' låt *Tee Nah Nah* från 1950 och många fler.

Champion Jack Dupree (*William Thomas Dupree*) föddes i New Orleans cirka 1910. Hans far var en sjöman från Belgiska Kongo och hans mor var hälften afroamerikan och hälften cherokeeindian. Han har själv berättat att han blev föräldralös vid ett års ålder. Hans mamma hade en livsmedelsbutik i New Orleans, men Ku Klux Klan tände eld på butiken en natt när familjen låg och sov på övervåningen ovanför affären. Huset rasade ihop i branden och båda föräldrarna ramlade ner i undervåningen och omkom i eldslågorna. William Thomas räddades av en brandman och skickades till ett barnhem för färgade hittebarn (*Colored Waifs Home*) i New Orleans, där även Louis Armstrong vistades ett par år senare (1913–1914). På barnhemmet lärde han sig spela piano av en gammal italiensk präst.

Champion Jack Dupree.

Vid tretton års ålder blev William Thomas adopterad, men adoptivfadern dog efter något år. Istället för att återvända till barnhemmet levde han på gatorna, sjöng och spelade piano. Snart träffade han *Willie Hall* som tog hand om honom och lärde honom spela blues (Champion Jack har kallat honom sin far). Han blev också »spy boy» hos Mardi Gras-indianerna för stammen Yellow Pocahontas och fortsatte sjunga och spela piano på nöjesställena omkring Franklin Street i New Orleans, bland annat tillsammans med trumpetaren Papa Celestin. Han mötte också en ung Professor Longhair (Roy Byrd) vid denna tid. Samtidigt började han att boxas på Kid Green's boxningsskola på Rampart Street. Sport och musik var hans stora intressen.

År 1930 lämnade William Thomas södern och flyttade till Chicago och sedan till Detroit och Indianapolis, där musiken fick stå tillbaka för boxningen. Under en åttaårig karriär utkämpade han 107 matcher, blev lättviktsmästare och fick tillnamnet *Champion Jack*. Vid krigsutbrottet hade han lämnat boxningen bakom sig och musiken blev åter det centrala i hans liv. Han flyttade tillbaka till Chicago, där han gjorde sina första skivinspelningar 1940 och 1941. Under kriget arbetade han sedan som kock vid amerikanska marinen och var japansk krigsfånge i två år. Tillbaka i USA fortsatte han sin musikkarriär. År 1958 spelade han in sitt mästerverk *Blues From The Gut-ter*. Två år senare flyttade han till Europa, bodde först i Schweiz, sedan i Danmark, England, Sverige och slutligen Tyskland. I Europa arbetade han även som kock, med inriktning på köket från New Orleans. Champion Jack Dupree avled (som det har sagts med ett leende på läpparna) av cancer i Tyskland, 1992.

Champion Jack Dupree var en aktiv antirasist och ville förena de vita och de färgade, trots hans negativa upplevelser av de vita och Ku Klux Klan. I låten *Death Of Luther King* från 1968 sjöng han: »I know you're glad, white and free, but what will become of me, I'm begging to be free». I *Freedom Blues* formulerade Champion Jack sina vackra tankar om vita och svarta människor. »När lärarna i skolan undervisar barnen om vad ett piano är för något, säger de bara att man skall spela på det. Men barnen behöver egentligen inte ens röra pianot. När man öppnar locket ser man frihet. Man måste berätta för dem att det är frihet och att ingen kan spela bara på de vita tangenterna och inte bara på de svarta. Man måste blanda alla dessa tangenter tillsammans för att få harmoni. Och det måste hela världen få veta, att människorna behöver harmoni. Och att världen kommer att enas.»

*They call, they call me a junker, cause I'm loaded all the time
I don't use no reefer, I'll be knocked out with that angel wine*

*Six months, six months ain't no sentence, and one year ain't no time
They got boys in penitentiary doing from nine to ninety-nine*

*I was standing, I was standing on the corner, with my reefers in my hand
Up step the sergeant, took my reefers out my hand*

*My brother, my brother, used the needle and my sister sniffed cocaine
I don't use no junk, I'm the nicest boy you ever seen*

*My mother, my mother, she told me, and my father told me too
That »that junk is a bad habit, why don't you leave it, too«*

*My sister, she even told me, and my grandma told me too
»That using junk, partner, was gonna be the death of you«*

Tipitina

Professor Longhair

1918–1980

Tipitina skrevs och spelades in 1953 av den legendariske New Orleans-pianisten och sångaren *Professor Longhair*, som på ett unikt sätt – men typiskt för New Orleans – blandade blues, boogie woogie, ragtime, calypso, zydeco, rumba och mambo och andra musikstilar från Afrika, Amerika och Europa. Låten är en variant av Willie Hall's 1920-talslåt *Junker Blues* med en helt ny text och litet mer latinska rytmer. Vad ordet *tipitina* betyder är det ingen som vet, men det har föreslagits att det skall översättas med *flickvän*.

Tipitina tra la la la, whoa la la la-ab tra la la

Tipitina, oola malla walla dalla (little mama wants a dollar), tra ma tra la la

Hey Loberta, oh poor Loberta, girl you hear me calling you

Well you're three times seven, baby, knows what you want to do

Say Loberta, oh poor Loberta, girl, you tell me where you been

When you come home this morning, honey, you had your belly full of gin

Professor Longhair föddes som *Henry Roeland »Roy» Byrd* 1918 i Bogalusa, Louisiana. En klubbägare gav honom smeknamnet Longhair, eftersom han hade ovanligt långt hår vid den tiden, i slutet av 1940-talet. Han skivdebuterade 1949 med bland annat klassikern *Mardi Gras In New Orleans* och har haft oerhört stor påverkan på musiken i New Orleans. Både låten *Tipitina* och Professor Longhair själv har inspirerat snart sagt alla New Orleans-pianister – Dr John, Fats Domino, Allen Toussaint, James Booker, Huey »Piano» Smith och Davell Crawford etc. Han hade förstås också många föregångare i staden, exempelvis Mary Desdunes, Jelly Roll Morton, Willie Hall, Burnell Santiago och Manuel Manetta, men också jämlikar och kollegor såsom Tuts Washington, Champion Jack Dupree och Archibald.

Trots att *Tipitina* och även *Mardi Gras In New Orleans* blev synnerligen inflytelserika rent musikaliskt, nådde de aldrig någon särskild kommersiell framgång. Mot 1960-talet lämnade Professor Longhair musikbranschen och levde under ett antal år ett fattigt liv, men återupptäcktes på 1970-talet. Han avled 1980.

Sju legendariska New Orleanspianister – Professor Longhair och några av hans lärjungar – uppifrån till höger Dr John, Fats Domino och Allen Toussaint samt från vänster i nedre raden James Booker, Huey Smith och Davell Crawford. Dr John har berättat, att Professor Longhair, eller Fess som han kallade honom, alltid sade: »If you want what I got, just do what I do, and then you'll be solid, through and through»!

Mamie's Blues

Mary Desdunes

1879–1911

Jelly Roll Morton

1885–1941

Man vet att det spelades tolvtakters pianoblues i New Orleans åtminstone omkring sekelskiftet 1900. Den legendariske New Orleans-artisten *Jelly Roll Morton* (född 1885 i New Orleans, en av jazzmusikens pionjärer som själv hävdade att det var han som hade uppfunnit denna musikstil) berättade i slutet av 1930-talet att en av de allra första blueslåtarna han hörde spelades på piano med habanera-rytm av en kvinna i New Orleans vid sekelskiftet 1900. Hon kallades *Mamie*. De två mittersta fingrarna på hennes högerhand var avhuggna, så hon spelade sin blues med bara tre fingrar på högern. »Det enda hon kunde var den här låten och hon spelade den hela gudslånga dagen, så fort hon kravlat sig upp ur sängen på morgnarna».

I stood on the corner, my feet was dripping wet
Stood on the corner, my feet was dripping wet
I asked every man I met

Can't give me a dollar, give me a lousy dime
If you can't give me a dollar, give me a lousy dime
Just to feed that hungry man of mine

Trumpetaren *Bunk Johnson* har berättat om Mamie, att han kände henne väl och hade spelat med henne. »Hon var rätt snygg, regelbundna anletsdrag och med riktigt vackert hår. En fattig flicka som sjöng blues. Brukade spela riktigt hyfsat piano på några danshak på Perdido street. När Hattie Rogers eller Lulu White lät tillkännage, att Mamie skulle sjunga på deras prasselhak, kom de vita männen i stora skaror, och hororna kunde göra rent hus». Mamie hette *Mary Celina Desdunes*, född 1879 som oäkta dotter till medborgarrättskämpen, poeten och journalisten Rodolphe Desdunes (1849–1928) i New Orleans. Förmodligen hade släkten Desdunes invandrat till Louisiana från Haiti i samband med revolutionen där 1791. Marys mamma hette *Clementine Walker* (1860–1893). Hon bodde granne med Jelly Roll Mortons gudmor. Mary gifte sig med George Degay 1898 och dog barnlös i tuberkulos 1911.

Mamie's Blues utvecklades till standardlåten *2:19 Blues*, inspelad av exempelvis Louis Armstrong.

Trouble In Mind

Richard M Jones

1889–1945

»Blueslåtarnas blueslåt» *Trouble In Mind* skrevs ca 1920 av pianisten *Richard M Jones*. Den bygger på en gammal negro spiritual, *I'm a-trouble in de mind*, publicerad i *Slave Songs* 1867 och handlar om en självmordsbenägen, orolig själ, som dock ser ljuset i framtiden – »*the sun's gonna shine in my back door some day*». Varför solen skulle lysa just på bakdörren har musikforskarna tvistat om. Den gåtfulla frasen har sedan använts i många blueslåtar och stannar i någon slags bluespoesi.

Låten har spelats in av ett oräkneligt antal framträdande artister (Aretha Franklin, Dinah Washington, Maria Muldaur, Willie Nelson, Snooks Eaglin, Lightnin' Hopkins, Big Bill Broonzy, Otis Spann, Little Brother Montgomery, Big Joe Turner, Jimmy Rushing, Jimmy Witherspoon, Ella Fitzgerald, Sister Rosetta Tharpe, Marie Knight, Nina Simone, Fats Domino, Sam Cooke, B B King, Johnny Cash, Jerry Lee Lewis, Janis Joplin, Bill Haley och massor av andra storheter) och har därmed också framförts i många olika musikstilar. Den har gjorts som slow blues, soul, deltablues, pianoblues, jazz, gospel, country, rock'n'roll etc och till och med som psykedelisk ballad i filmmusik, när Marianne Faithfull sjöng den i Alan Rudolphs film *Trouble in mind* (*Sjärens oro*).

Richard Marigny Jones (eller *Richard My Knee Jones*, som hans medmusikanter kallade honom, eftersom han haltade) föddes i New Orleans 1889 i en musikalisk familj. Han spelade ett antal olika instrument innan han till slut fastnade för pianot. Från år 1908 spelade han i Storyville-distriktet i New Orleans och under första världskriget arbetade han i staden med bland andra trumpetaren och orkesterledaren Papa Celestin. Efter kriget flyttade han till Chicago, där han kom att bo ända till sin död 1945.

Richard M Jones spelade själv in *Trouble In Mind* åtminstone fyra gånger i Chicago. Första inspelningen av låten överhuvudtaget är från 1924, då Jones spelade piano till sång av Thelma La Vizzo. Två år senare komrade han sångerskan Bertha »Chippie» Hill (med en ung Louis Armstrong på kornett). År 1936 sjöng Georgia White in låten med Jones på piano. Samma år gjorde han en egen inspelning, där han både sjöng och spelade piano.

Texten finns i många olika versioner. Vi använder dessa strofer:

*Trouble in mind, I'm blue, but I won't be blue always
The sun's gonna shine in my back door some day*

*Trouble in mind, I'm blue, I've almost lost my mind
Sometimes I feel like livin' and sometimes I feel like dyin'*

*I'm gonna lay my head on some lonesome railroad iron
Let that 2:19 train pacify my mind (satisfy)*

*Trouble in mind, I'm blue, I've almost lost my mind
When you see me laughing, I'm laughing just to keep from crying*

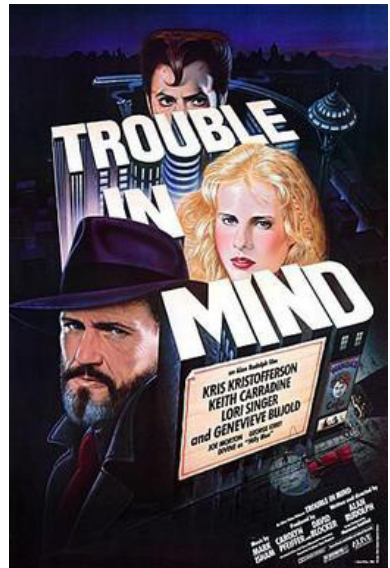
*I'm goin' down to the river, gonna get me a rockin' chair
If the blues don't leave me, I'm gonna rock away from here*

*Trouble in mind, I'm blue, but I won't be blue always
The sun's gonna shine in my back door some day*

Richard M Jones spelade som nämnts in låten i Chicago, dit han hade flyttat från New Orleans, men texten refererar till Louisiana, exempelvis 2:19-tåget, som gick från New Orleans till Texas.

Richard M Jones.

I Went To The Mardi Gras

Snooks Eaglin

1937–2009

Fird (Ford) »Snooks» Eaglin föddes 1936 eller 1937 i New Orleans och dog 2009 i samma stad. När han var nitton månader upptäcktes en hjärntumör hos honom. Man lyckades operera bort tumören, men han förlorade synen. Musiken kom att bli det viktigaste i hans liv. Vid fem eller sex års ålder fick han en gitarr av sin pappa och han lärde sig snart att spela på den genom att lyssna på musik på radion. Som den busige yngling han var så fick han smeknamnet Snooks efter en radiokaraktär Baby Snooks.

På 1950-talet spelade han på gatorna i New Orleans, upptäcktes och lanserades som »the blind street singer from New Orleans». Hans första skivinspelning ägde rum 1953 med James »Sugar Boy» Crawford. I början av 1970-talet spelade han med Professor Longhair.

Snooks Eaglin blev en synnerligen skicklig gitarrist, ofta med jazzinflenser, vilket säkert hänger ihop med stadens traditioner som jazzens födelse- och huvudstad. Han blev också oerhört mångsidig och lärde sig en mängd låtar, enligt honom själv ungefär 2.500 stycken, vilket gav honom smeknamnet *The Human Jukebox*. När han uppträdde var han oförutsägbart, även för sina medmusikanter. Han förberedde vanligen inga låtlistor, utan spelade vad som föll honom in och ofta låtar som publiken ville höra.

Snooks Eaglin.

Snooks Eaglin och Professor Longhair.

Blues Is Alright

Linda Hopkins

1924–2017

Blues Is Alright är ännu en låt ur Linda Hopkins repertoar. Den fanns med på hennes uppmärksammade skiva *Wild Women Blues*, som hon gjorde tillsammans med sångarkollegorna Mortonette Jenkins och Maxine Weldon 1999. Låten skrevs av sångaren och gitarristen Little Milton (1934–2005).

*Let me tell you, I'm glad you left me
and you gave me the blues
cause if that man haven't left me
I wouldn't found a young man like you
That's why I can sing the blues
Let me tell you*

*Hey, hey, the blues is alright
Everyday and night*

Linda Hopkins.

Mac's Boogie

Dr John (Mac Rebennack)

1940–

Dr John, eller *Malcolm John »Mac» Rebennack*, föddes 1940 i New Orleans. Sin egen boogie woogie, *Mac's Boogie*, spelade han in 1981 och finns med på albumet *Dr John Plays Mac Rebennack*.

Dr John eller Mac Rebennack är definitivt en av USA:s allra främsta musiker och dessutom en traditionsbärare av stora mått med rötterna i New Orleans. Två av hans album, *Dr John's Gumbo* från 1972 och *Goin' Back To New Orleans* från 1992, är hyllningar till stadens musikpionjärer.

Redan tidigt spelade Mac Rebennack både gitarr och piano. Han fick en gitarr av sin faster Andrea, som också lärde honom *Pinetop's Boogie Woogie* på piano. I yngre tonåren eller kanske ännu tidigare träffade han både Professor Longhair och den legendariske gitarristen Walter »Papoose» Nelson, som spelade med bland andra Professor Longhair och Fats Domino och som gav Mac Rebennack gitarrlektioner. Dessa båda musiker blev stora inspirationskällor. Beträffande Professor Longhair gällde det inte bara musikaliskt utan även i hög grad dennes klädstil, personlighet och språk. Han hade speciella ord för allting, har Dr John berättat. Han pratade nästan med ett eget språk.

Mac Rebennack gjorde sin första inspelning som ung tonåring med pianisten Paul Gayten. Egentligen skulle »Papoose» Nelson ha varit med, men han skickade sin elev Mac istället, eftersom han själv hade fått ett bättre betalt jobb. År 1959 gjorde Mac sin första egna skiva – singeln och instrumentallåten *Storm Warning* med Allen Toussaint på piano. Omkring 1960 fick Mac Rebennack ge upp sin karriär som gitarrist. Han blev illa skjuten i ett finger under ett bråk och kunde inte längre spela gitarr på det sättet han brukade. Pianot blev istället hans huvudinstrument.

Influerad av voodookulturen (kanske inspirerad av morföräldrarna som hade berättat voodoosagor för honom när han var barn) började Mac Rebennack 1967 kalla sig för Dr John, efter voodookungen *Doctor John Montanez*, som bodde och verkade i New Orleans under 1800-talet. Året därpå släppte han sin första LP, *Gris Gris*, som innehöll en mix av psykedelisk rock, blues och voodoomysticism, en blandning som han har fortsatt att utveckla under sin karriär.

Barrel House

Fats Domino

1928–2017

Antoine Dominique »Fats» Domino Jr föddes 1928 i New Orleans och avled 2017 i Harvey utanför New Orleans. Han var en de stora pionjärerna som sångare, pianist och låtskrivare och sålde ca 65 miljoner skivor, vilket är fler än någon annan samtida rock'n'rollartist förutom Elvis Presley. Bland hans mest kända låtar återfinns *Ain't That A Shame*, *Blueberry Hill* och *Blue Monday*.

Instrumentallåten *Barrel House* spelades in 27 oktober 1953 med Fats Domino på piano. Producent var den legendariske Dave Bartholomew, som också står med som låtskrivare jämte Domino. Låten släpptes på albumet *The Fabulous Mr D* 1958.

Fats Domino blev uppmärksammasad första gången 1949 med sin låt *Fat Man*, som också var hans smeknamn. Denna låt nämns ofta som en av de tidigaste rocklåtarna.

När orkanen Katrina drog in över New Orleans i augusti 2005, stannade Fats Domino kvar i staden. I början av september gick rykten om att han hade avlidit i samband med detta, men han plockades senare upp vid liv av en kustbevakningshelikopter.

Dr John.

Fats Domino.

Blue Monday

Smiley Lewis

1913–1966

Smiley Lewis (Overton Amos Lemons) föddes 1913 i DeQuincy i Louisiana och blev en av New Orleans mest kända gitarrister och sångare. Hans mor dog när han var barn. Senare döpte han en låt efter henne, *Lillie Mae*, inspelad 1952 (*Oh Lillie Mae, don't go away*).

Smiley Lewis har av musikjournalister kallats »the unluckiest man in New Orleans». Han fick hela karriären stå i skuggan av Fats Domino, som kopierade flera av hans originalinspelningar, till exempel *Blue Monday*, *One Night Of Sin* och *I Hear You Knocking*, alla skrivna helt eller delvis av Dave Bartholomew, som av samma skäl tyckte att Smiley Lewis var en »bad luck singer».

Smiley Lewis spelade in *Blue Monday* i New Orleans i december 1953 (skivan släpptes året därpå) med Fats Domino på piano och Walter »Papoose» Nelson på gitarr. År 1956 gjorde Fats Domino en egen version av låten och fick betydligt större framgång med den än Lewis, som samma år 1956 spelade in *One Night Of Sin* och *I Hear You Knocking* (båda låtarna gjordes av Fats Domino 1961). Även Elvis Presley gjorde ett par versioner av *One Night Of Sin* i slutet av 1950-talet, där han andra gången ändrade frasen »*One night of sin is what I'm now paying for*» till »*One night with you is what I'm now praying for*». Dave Edmunds hade en hit med *I Hear You Knocking* 1970.

Smiley Lewis.

The Dream/Marie Laveau

Papa Celestin

1884–1954

Spanska melodier med habanera-rytmer var vanliga i det gamla New Orleans. *The Dream* spelades av pianister på bordeller i New Orleans redan på 1880-talet och tros ha skrivits av James »Jess» Pickett. De prostituerade sägs ha älskat denna låt, som var tillägnad de lesbiska. Den kallades också *Bulldiker's Dream*, *Bowdiger's Dream*, *Ladie's Dream* etc och har haft en numera bortglömd vulgär text.

Det har gjorts många låtar och skrivits mycket om New Orleans mest kända voodoo-drottning *Marie Laveau*. Trumpetaren *Papa Celestin* spelade in flera versioner i början av 1950-talet. Oscar Philip (Papa) Celestin föddes i Napoleonville i Louisiana 1884 och flyttade till New Orleans 1904. Cirka 1910 bildade han en orkester i Tuxedo Dance Hall i New Orleans. Detta band levde sedan vidare under många år i olika konstellationer under flera namn – Tuxedo Band, Tuxedo Brass Band, The Original Tuxedo Jazz Band etc. En version av *Marie Laveau* blev hans sista skivinspelning 1954.

Papa Celestin.

Voodoo är en religion utan urkunder eller andra konkreta referenser. Den har västafrikanskt ursprung, kom med slaverna till Västindien på 1700-talet och till New Orleans med flyktingar efter slavupproret på nuvarande Haiti 1791.

Voodoorottningen *Marie Laveau* var oäkta dotter till den rike, kreolske plantageägaren Charles Laveau och hans älskarinna Marguerite, en färgad choctaw-indianska. Födelseåret är okänt och omtvistat. Såväl 1794 som 1801 har föreslagits. Hon, liksom sin mor och mormor, har beskrivits som mycket vacker och med djup visdom.

Marie Laveau gifte sig 1819 med Jaques Paris, en färgad man som hade kommit som flykting från Haiti i början av seklet. Efter något år försvann han under mystiska omständigheter. Marie började kalla sig Widow Paris och 1824 förklarades mannen död. Marie försörjde sig sedan som hårfrisörska. Hon lyssnade gärna till sina kunders skvaller och berättelser och fick på det viset stor kännedom om folket i New Orleans. Hennes karisma var sådan att hon för stadens svarta tjänare blev en modersfigur för vilken de villigt rapporterade vad som tilldrog sig i de rika hushållen. Den information hon på så sätt kom i besittning av kunde hon sedan sälja eller använda som utpressning. Hon blev en maktfaktor i staden – politiskt, religiöst och socialt.

Från cirka 1825 levde hon med snickaren Christophe Glapion fram till dennes död 1855. Med honom hade hon bland annat dottern Marie Laveau II, som även hon kom att utöva voodoo. Hon blev känd för vilda ritualer i träskmarkerna omkring New Orleans och tros ha drunknat i Lake Pontchartrain under ett oväder.

Marie Laveaus verksamhet var mångfaldig. Efter förste makens död blev hon som nämnts hårfrisörska men även barmhärtighetssystem, bordellmamma och voodoorottning! Hon gav råd vid kärleksbekymmer, utfärdade spådomar och sålde grisgris (en slags amulett med afrikanskt ursprung), magiska pulver etc. Hennes voodoo-seanser bestod av en blandning av andedyrkan och naturextas, djuroffer, katolska riter, danser, hypnotism, fetischism och diverse svart magi. Danserna, utförda av nakna eller halvnakna färgade flickor, var ett huvudelement. Själv deltog hon också, dock fullt påklädd, med sin flera meter långa och fruktade orm Zombi.

Det sägs att Marie Laveau hade lärt sig sina konster av den kände voodoo-doktorn *John Montanee*, *Doctor John* kallad.

Marie Laveau avled 1881 och begravdes i Saint Louis Cemetery nr 1 i New Orleans. Det har berättats att man har sett henne som spöke vid gravplatsen i sin turban och uttalande av besvärjelser. Det är en välbesökt plats och många offrar småsaker och voodoo-dockor till henne för att vinna välgång och lycka.

På två sätt överlevde hon sig själv – först och främst genom att hon fortfarande dyrkas i New Orleans men också genom dottern, som ju hade samma namn, liknande verksamhet och nästan lika stor makt. På gravplatsen finns en grav märkt Marie Laveau, men ingen vet om den hyser modern, dottern, bägge eller ingendera.

Marie Laveau, målning av new Orleans-konstnären Dimitri Fouquet.

*There is a story, told many years ago
About a voodoo woman named Marie Laveau
Marie Laveau, she was a voodoo queen
Way down yonder in New Orleans*

*Marie Laveau, Marie Laveau
Marie Laveau, Marie Laveau
Marie Laveau, she was a voodoo queen
Way down yonder in New Orleans*

*There was a woman named the widow Brown
Well, she wanted to know why the man had gotten stopped comin' around
Marie Laveau said, you meet me at the dock
I'll show him chasing another gal in Shakespeare Park
Standing near an oak tree in the dark*

*Now, Marie Laveau she told that widow Brown
Well you take this snake dust, sprinkle it on the ground
Take it right up your front steps to your front door
And your man will be home before the rooster crow*

Marie Laveau, Marie Laveau...

*Yeah, folks used to come from miles and miles around
Just to learn what Marie Laveau was laying down
She could do things that everyone would dread
She messed up the living and talked to the dead*

*Sad news broke out about the break of day
Well it seemed like Marie Laveau had passed away
In St Louis cemetery, she was layed in her tomb
She was buried that night by the light of the moon*

*Marie Laveau, Marie Laveau
Marie Laveau, Marie Laveau
Folks still believe in this voodoo queen
Way down yonder in New Orleans*

Mardi Gras In New Orleans

Professor Longhair

1918–1980

Mardi Gras In New Orleans skrevs av och spelades in första gången 1949 av *Professor Longhair*. Den handlar förstås om den stora karnevalen i New Orleans, en av världens mest berömda festligheter, som börjar på trettondagsafton och fortsätter till midnatt på fettisdagen (Mardi Gras är franska för Fat Tuesday). Veckan före fettisdagen kulminerar firandet med parader runt om i Louisiana och framför allt i New Orleans.

Well I'm going to New Orleans, I'm gonna see the Mardi Gras
Well I'm going to New Orleans, I'm gonna see the Mardi Gras
When I get to New Orleans i want to know what's carnival for

I've got my ticket in my hand, I'm gonna go to New Orleans
I've got my ticket in my hand, I'm gonna go to New Orleans
When I get to New Orleans, I want to see the Zulu King

When I see the Zulu King, down on Rampart and Dumaine
When I see the Zulu King, down on Rampart and Dumaine
I'm gonna stay right there until I see the Zulu Queen

Denna låt har även spelats in av Fats Domino och den legendariske pianisten, låtskrivaren och musikproducenten Allen Toussaint (född i New Orleans 1938, död 2015).

You Can Have My Husband

Irma Thomas

1941–

You Can Have My Husband But (Don't Mess With My Man) var Irma Thomas första hit 1959. Irma Thomas (Irma Lee) föddes 1941 i Ponchatoula, Louisiana. Som tonåring sjöng hon med en kör i en baptistkyrka. Vid 19 års ålder hade hon redan varit gift två gånger och fött fyra barn och dessutom hunnit skivdebutera med denna låt (med Dr John på piano)! Under hyllningstiteln »Soul Queen Of New Orleans» är hon fortfarande aktiv och uppträder regelbundet på konserter och festivaler.

Irma Thomas, »The Soul Queen Of New Orleans».

A Good Man Is Hard To Find

Lizzie Miles

1895–1963

Lizzie Miles (Elizabeth Mary Landreaux) föddes 1895 i New Orleans i en fattig, mörkhyad kreolsk familj. Begreppet kreol är inte alldeles enkelt att förklara. Det brukar beskrivas som den franska och afrikanska blandkultur med spanska influenser, som uppstod i New Orleans redan under 1700-talet. Staden blev en symbol för mångkulturen – här blandades mattraditioner, språk, musik, litteratur, religioner, livsstilar, idéer och mycket annat från jordens alla hörn.

Den ständigt leende Lizzie har själv berättat att hon fick sitt efternamn efter ett talesätt om henne – »Miles of Smiles from Lizzie Miles». Hon kallades även »The Creole Songbird». Som barn sjöng hon i kyrkan och uppträdde på olika slags fester, men barndomstiden var eländig och hon sade: »To me I sing love songs – sad songs – torchy songs better. Guess it's because I had such a hard, sad life from as far back as I can remember, is why.» Hon brukar beskrivas som en bluessångerska men ville själv bli ihågkommen som en betydligt mer mångsidig artist.

Som tonåring sjöng Lizzie med storheter från New Orleans som Kid Ory, Joe Oliver och Bunk Johnson. Därefter började hon turnera runt i amerikanska södern, på teatrar, cirkusar och minstrel shows. År 1917 sjöng hon med Manuel Manetta i Chicago, men flyttade snart till New York, där hon gjorde sin första skivinspelning 1922. Hon turnerade i Europa 1924 och 1925 men återvände sedan till New York, där hon bland annat gjorde inspelningar med pianisterna Jelly Roll Morton, till exempel *I Hate A Man Like You* 1929, och Harry Brooks, *My Man O' War* 1930. Hon sjöng med Fats Waller 1938, jobbade sedan i Chicago, slutade med musik 1942 men gjorde därefter comeback på 1950-talet. Bland annat sjöng hon med George Lewis i Kalifornien 1953 och 1954. I slutet av 1950-talet flyttade hon tillbaka till New Orleans och slutade sjunga 1959 med undantag för gospel. Hon dog av en hjärtattack i New Orleans 1963 och begravdes i Saint Louis Cemetery nr 3.

A Good Man Is Hard To Find skrevs cirka 1917 av skådespelaren och filmmakaren Eddie Green och spelades in första gången 1919 av Marion Harris, den första vita kvinnan som sjöng jazz och blues. Bessie Smith gjorde låten populär 1927. Senare gjordes den av New Orleans-sångerskor som Sweet Emma Barrett och Linda Hopkins. Lizzie Miles version från 1928 finns med som filmmusik i Woody Allens *Blue Jasmine* 2013.

Lizzie Miles, »The Creole Songbird«.

That's How I Got My Man

Blue Lu Barker

1913–1998

Blue Lu Barker (Louisa Dupont) föddes i New Orleans 1913. Billie Holiday har sagt: »Blue Lu Barker var min största influens». Blue Lu var mycket populär på 1930- och 1940-talen. Hon slutade skolan när hon var 13 år och gifte sig vid 16 års ålder med den kände New Orleans-musikern Danny Barker. Hennes mest kända låt var *Don't You Feel My Leg* från 1938 (som spelades in av Maria Muldaur på 1980-talet). Karriären fortsatte hela livet ända till en konsert i New Orleans 1989 (som blev hennes sista inspelning, *Live At The New Orleans Jazz Festival*). Hon valdes in i Louisiana Blues Hall of Fame 1997, ett år innan hon avled i New Orleans.

Blue Lu Barker, Billie Holidays största influens.

Iko Iko/Hey Pocky Way

James (Sugar Boy) Crawford

1934–2012

The Meters, Neville Brothers

Iko Iko eller *Jock-A-Mo* skrevs 1953 av James »Sugar Boy» Crawford, född i New Orleans 1934 (död i samma stad 2012), efter att ha härmat texten i rituella indiansånger, som han hade sett och hört två indianstammar utöva mot varandra i en ceremoni. »Iko Iko» ingick i en segersång. »Jacom fee no an dan day» ingick i en sång som de använde när de skulle i strid. Crawford förstod aldrig vad orden betydde, han ville bara skriva en hit. Crawfords originalversion från 1953 hette *Jock-A-Mo*. År 1965 fick flickgruppen The Dixie Cups en hit med låten under namnet *Iko Iko*. Dr Johns version på skivan *Dr John's Gumbo* är kanske den mest kända.

James Crawfords barnbarn Davell Crawford, »The Prince Of New Orleans», är en av de mest betydande New Orleans-artisterna idag.

Iko! Iko!

Iko, Iko, an day

Jocomo fee no an dan day

Jocomo fee na nay

My spy boy told your spy boy

Sitting on the bayou

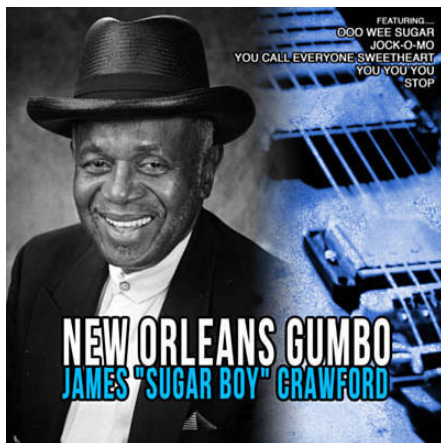
My spy boy told your spy boy

I'm gonna set your flag on fire

Många försök har gjorts under åren att tolka orden, som förmodligen har inslag av både kreolspråk och indianspråk. *Iko* har tolkats som kreolska *acout* som betyder *lyssna* (jämför franskans *ecoute*). Dr John antog att det innebar en varning till den andra stammen. *Jocomo fee no* är indianspråk, *Chockma finha*, som kan betyda *mycket bra*.

När det gäller en »spy boy», så har Dr John berättat att det var en slags förlöpare eller spejare som en indianstam sände ut för att möta en spejare från en annan stam. När de träffade på varandra skulle den första spejaren säga: »Om bah way», vilket enligt Dr John betydde ungefär »Where you at, bro?». Om situationen var fredlig, svarade den andre spejaren: »Tu way pocky way», som Dr John menade skulle översättas med »everything's oaks and herbs», vilket i sin tur betydde att allt var lugnt, eftersom de hade rökt massor av örter! Men om den andre spejaren svarade: »No om bah way», då hade alla problem! Språket var indianernas kreol – en blandning av spanska, franska, indianspråket choctaw och västafrikanska språket yoruba samt diverse mystiska språkslag som Dr John varken kunde förklara eller förstå.

Låten *Hey Pocky Way* gjordes av *The Meters*, ett band som bildades i New Orleans 1965 av Art Neville, piano och sång, Leo Nocentelli, gitarr, George Porter Jr, bas, och Ziggy Modeliste, trummor. *Hey Pocky Way* var med på deras femte studioalbum *Rejuvenation* 1974. Gruppen splittrades 1977 och Art Neville (född 1937) startade *The Neville Brothers* tillsammans med sina bröder Charles, Aaron och Cyril. Sporadiska återföreningar av *The Meters* har sedan dess ägt rum in på 2000-talet, ibland under namnet *Funky Meters*.

Swing Low, Sweet Chariot

Den afro-amerikanska frihetskämpen *Harriet Tubman* föddes ca 1820 i Maryland. Hennes föräldrar var slavar och hon genomlevde många svåra år som barn. Hon rymde från sina slavägare 1849, flydde norrut och ägnade sedan sig åt att rädda andra slavar från det grymma livet i södern. Detta gjorde hon framför allt i frihetsrörelsen *Underground Railroad*, som varken var underjordisk eller en järnväg, utan helt enkelt en organisation som hjälpte svarta människor att fly från slaveriet i södern till friheten i norra USA och Kanada. Den grundades i början av 1800-talet och var som mest aktiv på 1850-talet. Omkring 100.000 slavar beräknas av använt sig av detta nätverk innan Abraham Lincoln år 1863 utfärdade en presidentorder om att alla slavar i sydstaterna skulle bli fria. Harriet Tubman, även känd som *Black Moses* eller *Moses Of Her People*, blev en av de mest kända ledarna för Underground Railroad och hennes flykt 1849 hade skett med hjälp av denna rörelse.

I kommunikationen mellan Underground Railroad och slaverna i södern användes en mängd koder, både i tal och sång. Hjälparna som rent praktiskt transporterade slaverna kallades »konduktörer» och de flyende kallades »passagerare». Flyktvägarna kallades »spår». Gömställen där man kunde äta och övernatta kallades »stationer». De som gömde slaverna i sina hem kallades »stationsmästare». Människor som uppmuntrade slaverna att fly och hjälpte dem på plats kallades »herdar». De som skänkte pengar, mat och kläder kallades »aktieägare».

Det viktigaste hemliga språket var sångerna, som innehöll en mängd symboler, information och uppmaningar. Harriet Tubmans favoritsång *Swing Low, Sweet Chariot*, som hade skrivits av slaven Wallace Willis, ingick i detta sammanhang. När slaverna hörde någon sjunga den eller exempelvis *The Gospel Train's A'Comin* visste de att de skulle göra sig beredda att fly. Hjälpen var på väg.

*Swing low,
Sweet chariot
Comin' for to carry me home
I looked over Jordan and what did I see
A band of angels
Comin' after me*

*De kommer hit
Underground Railroad
Kommer för att ta mig till friheten i norr
Jag tittade över floden och vad såg jag?
Konduktörerna, hjälparna
Kommer för att rädda mig*

The Underground Railroad. Målning av Charles T. Webber 1893.

Andra sånger hade andra budskap. *Go Down Moses* till exempel användes för att varna slaverna att ge sig iväg, eftersom det var för farligt just då. *Steal Away* sjöngs av slavar som planerade att fly. *Wade In The Water* och *Down In The River To Pray* berättade för slaverna att de skulle fly ner i vattnet för att undvika att spåras upp av fiendens hundar. I sången *Follow The Drinking Gourd* försökte en annan av organisationens ledare, Peg Leg Joe, att lära slaverna följa stjärntecknet Karlavagnens riktning mot Polstjärnan i norr.

Så sent som 2016 bestämdes att Harriet Tubman skall bli både den första kvinnan och den första afro-amerikanen på en amerikansk dollarsedel. Hon skall ersätta Andrew Jackson på 20-dollarsedlarna år 2020, när USA firar hundraårsjubileum med kvinnlig rösträtt. Efter sin död 1913 blev Tubman en stark symbol för mod och frihet!

Swing Low, Sweet Chariot har blivit en standardlåt i gospelmusiken och framfördes ofta av New Orleans-artister som Linda Hopkins och Louis Armstrong.

Harriet Tubman.

Just A Closer Walk With Thee/Didn't He Ramble

Sweet Emma Barrett

1897–1983

Mahalia Jackson

1911–1972

Det finns berättelser om att slavar på plantagerna i södern, det vill säga före inbördeskriget på 1860-talet, sjöng en sång om att gå nära Gud. Man har antagit att det var en förlaga till hymnen *Just A Closer Walk With Thee*. Den har senare blivit en av de vanligaste psalmerna vid jazz-begravningar i New Orleans. Det lär ha varit John Casimir's band som först spelade sången på en begravning i staden. Den avlidne var en man som hade knivmördats på en bar, när han skulle lägga i pengar i en jukebox för att spela *Just A Closer Walk* med Sister Rosetta Tharpe. Därefter spelades sången alltid på begravningar.

Just a closer walk with Thee

Grant it, Jesus, is my plea

Daily walking close to Thee

Let it be, dear Lord, let it be

I am weak, but Thou art strong

Jesus, keep me from all wrong

I'll be satisfied as long

As I walk, let me walk close to Thee

When my feeble life is over

Time for me will be no more

Guide me gently, safely over

To Thy kingdom shore, to Thy shore

Musiken på begravningar i New Orleans bestod alltid av två delar, baserat på de svarta slavernas begravningsriter från äldre tider – först en långsam hymn (exempelvis *Just A Closer Walk With Thee*), sorgemusik som skulle symbolisera slavens mödosamma liv på jorden, därefter, sedan kistan hade sänkts ner i jorden, en snabb och glad sång som skulle fira att den dödes själ var på väg tillbaka hem till Afrika igen (*to Thy shore*). *Didn't He Ramble* var en av de vanligaste glada, snabba sångerna i detta sammanhang. Låten skrevs av J. Rosamond Johnson, James Weldon Johnson och Bob Cale 1902.

Vi har inspirerats av två extraordinära kvinnliga artister från New Orleans – *Sweet Emma Barrett* och *Mahalia Jackson*, som båda har gjort odödliga versioner av *Just A Closer Walk With Thee* (särskilt Mahalia Jackson tillsammans med Louis Armstrong på Newport Jazz Festival 1970). Sweet Emma Barrett gjorde även *Didn't He Ramble* med Her Preservation Hall Jazz Band.

Sweet Emma Barrett föddes 1897 i New Orleans. Hon var en självlärd pianist och sångerska, som arbetade med The Original Tuxedo Orchestra mellan 1923 och 1936, först under ledning av Papa Celestin. Emma kallades »Bell Gal», eftersom hon bar en ring av klockor på benen när hon spelade. År 1967 fick hon en stroke, vilket gjorde henne lam på vänstra sidan, men hon fortsatte att framträda och sjunga sin musik ända till sin död 1983.

Mahalia Jackson behöver ingen närmare presentation – en av New Orleans allra största artister, gospelns drottning, född i staden 1911. Hon vägrade sjunga icke-religiösa sånger: »When you sing gospel, you have a feeling there is a cure for what's wrong». Martin Luther King sade en gång, att en sångerska som Mahalia Jackson föds inte en gång per århundrade, utan en gång per årtusende.

Sweet Emma Barrett, »The Bell Gal».

Mahalia Jackson, »Queen Of Gospel».

What A Wonderful World

Louis Armstrong (Satchmo)

1901–1971

What A Wonderful World är väl den mest kända sången med anknytning till New Orleans. Men det höll på att aldrig bli någon inspelning av låten. Tony Bennett hade blivit erbjuden den, men tackat nej, när låtens upphovsmän George David Weiss och Bob Thiele (George Douglas) presenterade den för *Louis Armstrong* 1967, som först inte blev särskilt imponerad men som till slut gav med sig och sjöng in den på ABC Records (mot skivbolagsdirektörens vilja). Egentligen bröt den naiva texten mot tidens anda – den svarta medborgarrättsrörelsen och kriget i Vietnam – men Louis Armstrong försökte förklara: »Seems to me it ain't the world that's so bad, but what we're doing to it, and all I'm saying is: See what a wonderful world it would be if only we'd give it a chance. Love, baby... love. That's the secret.» År 1987 användes låten i Barry Levinsons film *Good Morning, Vietnam*.

Louis Armstrong föddes 1901 i New Orleans, i ett område som var så eländigt att det kallades »The Battlefield» eller »Back Of Town». Han växte upp i en mycket fattig familj. Fadern försvann ur bilden redan när han var spädbarn och Louis vistades sedan en tid hos olika släktingar. Vid sju års ålder togs han om hand av en litauisk-judisk invandrarfamilj, Karnofskys, som behandlade honom som en familjemedlem och gav honom sysselsättning, mat och husrum och lånade honom pengar till sin första kornett. Men snart blev han medveten om att familjen diskriminerades av vita människor. Armstrong bar därefter en berlock med en davidsstjärna resten av livet.

Efter att ha avfyrat styvfaderns pistol under nyårsfirande 1912, skickades Louis till barnhemmet Colored Waifs Home i New Orleans. Där började hans kornettspel utvecklas och uppmärksammas. Han lämnade barnhemmet när han var 14 år och resten är historia. Louis Armstrong blev en av jazzens allra största legendarer och stilbildare!

Louis Armstrong med trumpet
och Lil Hardin vid pianot med
King Oliver's Creole Jazz Band 1923.

Louis Armstrong var gift fyra gånger. Hans andra hustru Lil Hardin (Hot Miss Lil) var också en betydelsefull artist (pianist, sångerska, kompositör, arrangör och bandledare). Genom att stötta och uppmuntra Louis på många olika sätt medverkade hon i hög grad till att göra honom till den stjärna han blev. De gifte sig 1924 och skilde sig 1938, men förblev goda vänner livet ut.

Louis Armstrong avled 6 juli 1971. Några veckor senare spelade Lil Hardin på en minneskonsert till Louis Armstrongs ära. Hon framförde då *St Louis Blues*. När sista ackordet klingade ut, vände hon sig mot publiken och segnade sedan död ner på scengolvet. Hon blev 73 år gammal.

Om man är litet uppmärksam, kan man höra att inledningen på melodin till *What A Wonderful World* är identisk med *Blinka Lilla Stjärna*! Kanske kan man föreställa sig Louis Armstrong som en liten stjärna, som blinkade en stund på jorden! Undrar var han är nu?

